

**“ Зародження
економічної теорії
як науки ”**

*Аристотель
(III ст. до н. е.)*

«Економіка»

*з тисячі років до нашої
ери*

**“Ойкос” – дом,
господарство**

**“Номос” - вчення,
закон**

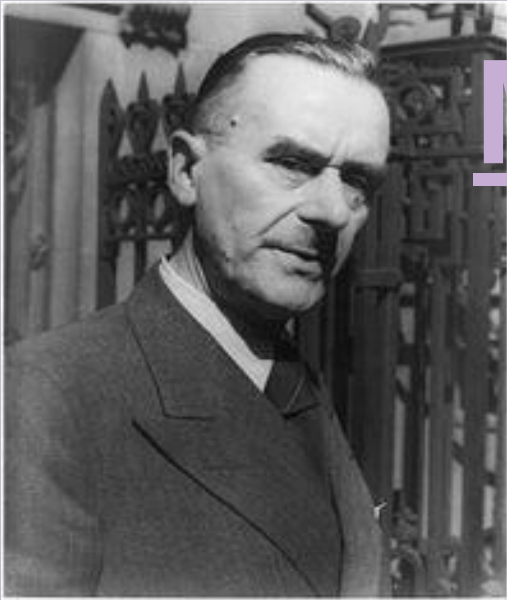
- ✓ **Грецький мислитель Аристотель, описуючи організацію господарства в маєтку рабовласника, першим ввів поняття “економіка”.**

Меркантиліз

XV-XVII ст. н. е.

*“Меркантилізм” –
торговець, купець.*

Томас Манн

Девід Юм

- ✓ *Перша в світі школа політичної економії.*
- ✓ *Джерело багатства - сфера обігу і торгівля.*
- ✓ *Основна форма багатства – срібло і золото.*
- ✓ *Відображала інтереси торговельної буржуазії.*

Мірабо

Тюрго

Фізіократизм

XVI-XVII ст. н. е.

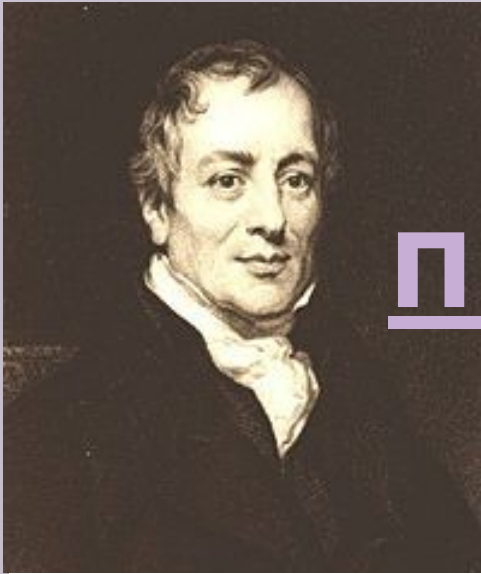

Давньогрец.: “влада природи”

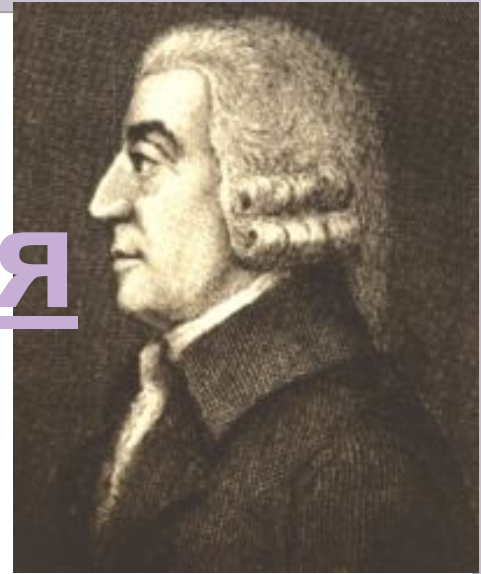
- ✓ Французька школа економістів.
- ✓ Акцент дослідження – природа і виробництво.
- ✓ Джерело багатства – праця в сільському господарстві.

Класична політекономія

XVII - 2а пол. XIX ст. н.е.

Рікардо
1772-1823

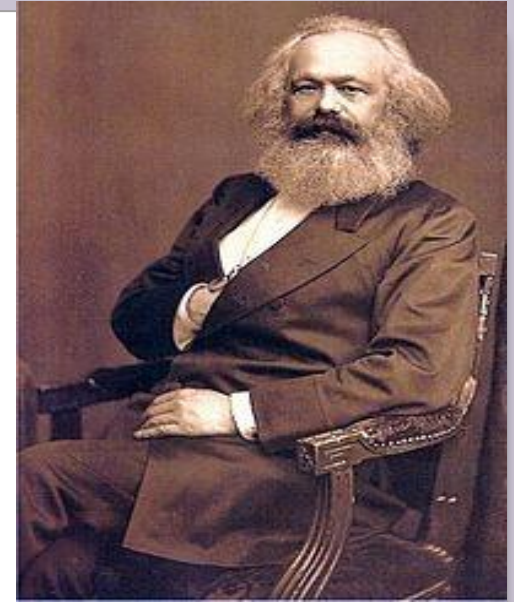

Сміт
1723-1790

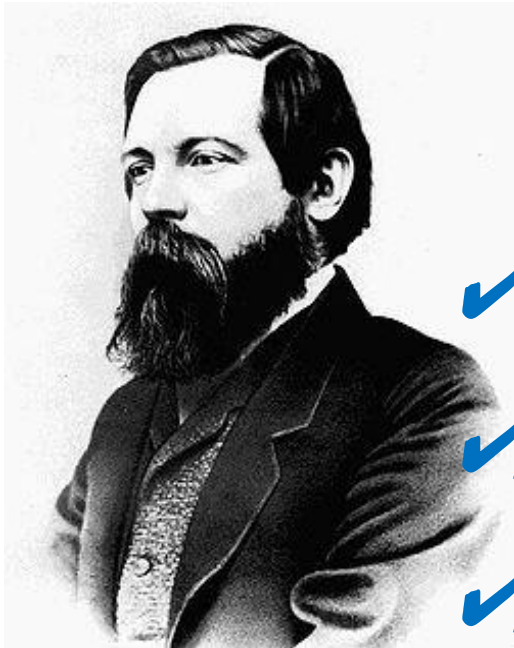
- ✓ **Виникає з розвитком капіталізму.**
- ✓ **Започаткування трудової теорії вартості.**
- ✓ **Ринок – саморегулююча система.**
- ✓ **Джерело багатства – людська діяльність.**
- ✓ **Розмежування валового і чистого національних доходів, основного і оборотного капіталу.**

Марксизм

- ✓ Економічна теорія Маркса і Енгельса.
- ✓ Дослідження систем законів суспільства з позицій робочого класу .

Карл Маркс

Ф. Енгельс

- ✓ Поява поняття “ середня вартість товару ”
- ✓ Джерело вартості – праця найманих робітників.
- ✓ Доказано, що колективна форма власності переважає над індивідуальними.

Маржиналізм

70ті рр XIXст.

Фр. “маржинал” –
граничний

Менгер

Візер

- ✓ Пояснення економічних процесів, виходячи з теорії граничної корисності
- ✓ Ринкова ціна товару визначається ступенем потреби в товарі
- ✓ Докладний аналіз функціонування ринку.
- ✓ Передній план: ставлення людини до речі, а не відносини між людьми.

Сучасна економічна теорія

Марксизм

Інституціо-
налізм

Кейнсіанство

Неокласицизм

Позитивні сторони
класичної
політекономії.

Позитивні сторони
марксизму

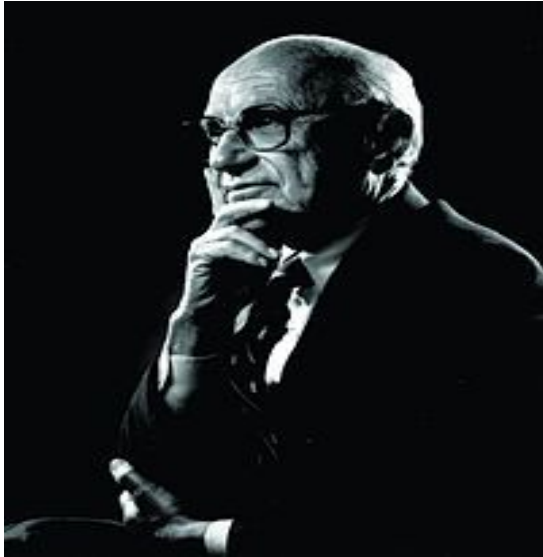
Прогресивні ідеї
марксизму та
інституціоналізму

Монетаризм

Неолібералізм

Неокласицизм

Неокласицизм

Мілтон

✓ **Об'єкт дослідження – поведінка “ людини економічної ”, котра як продавець робочої сили, споживач чи підприємець намагається максимізувати свій дохід, звести до мінімуму витрати.**

✓ **Теорія загальної економічної рівноваги.**

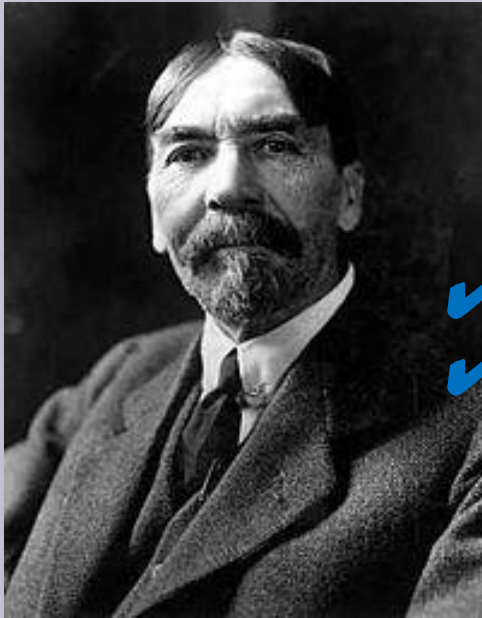
✓ **Розвинення теорії ціни.**

А. Маршалл

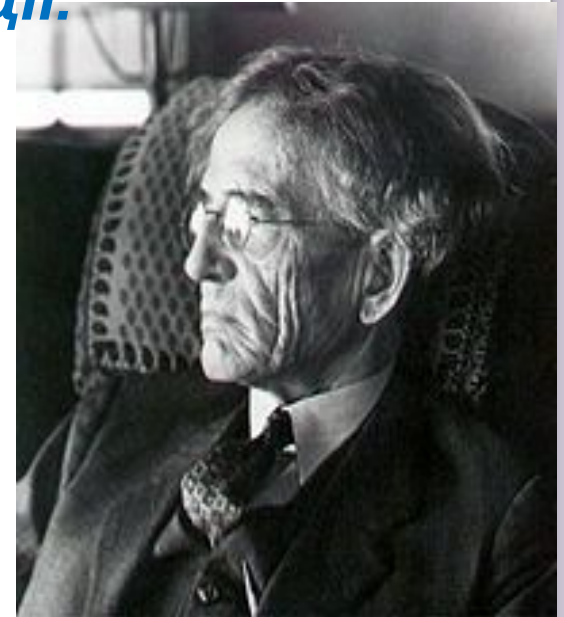
Інституціоналізм

- ✓ Лат. “*institutum*” – установа.
- ✓ Розвиток суспільства – природний одбір інститутів, система яких утворює своєрідну культуру та визначає тип цивілізації.

Т. Веблен

- ✓ Критика маржиналізму, неокласичної теорії ринкової рівноваги.
- ✓ Основа економіки-держава, яка веде активну соціальну політику.

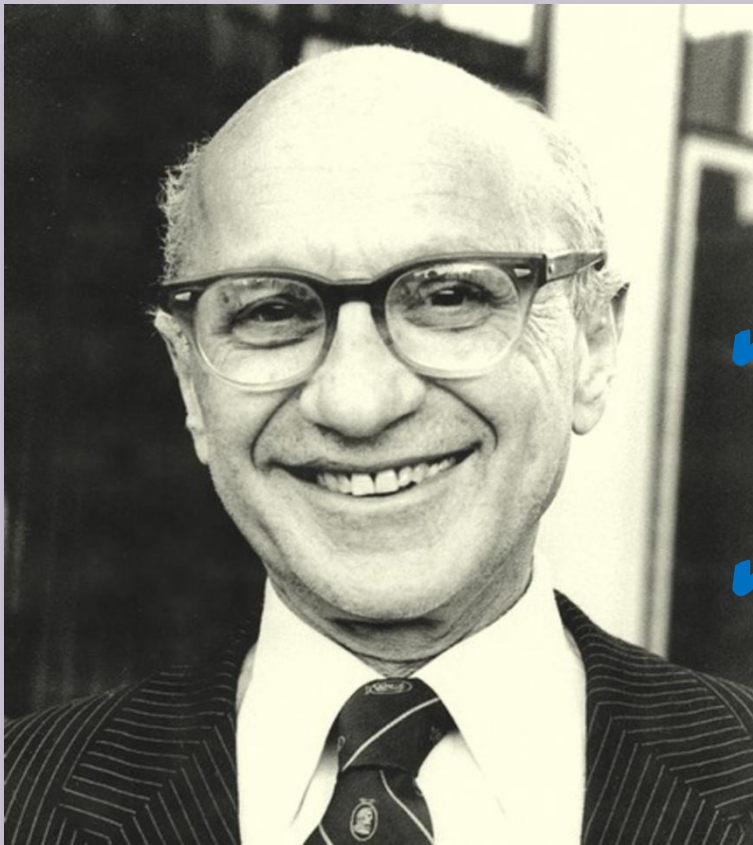
Д. Коммонс

Кейнсіанство

Дж. Кейнс

- ✓ *Макро - економічний підхід до аналізу соціально-економічних процесів.*
- ✓ *Розширення влади держави в економіці.*
- ✓ *Вирішальна роль належить інвестиціям.*
- ✓ *Поєднання положень економічної думки з елементами марксистської політичної економії.*
- ✓ *Поєднання ідей неокласиків і кейнсіанства привело до виникнення неокласичного синтезу.*

М. Фрідмен

Монетаризм

- ✓ Англ. “money”- гроші, одна з основних течій неокласичної теорії політекономії.
- ✓ Виступи проти активного і широкомасштабного втручання держави в економіку.

- ✓ Засіб регулювання економіки – збалансованість державного бюджету.
- ✓ Визначальна роль приходить на грошову масу.

Неолібералізм

Л. Мізер

Ф. Хаєк

✓ *Лат. «liberalis» - вільний, одна з основних течій неокласичного напрямку політекономії.*

✓ *Максимальна свобода підприємцям і торговцям.*

✓ *Мінімальна влада держави.*

✓ *Основа цивілізації – приватна власність, вільний обмін і поділ праці.*

✓ *Закладено основи теорії соціально орієнтованого ринкового господарства.*

Теорія економічної науки

- **Мікроекономіка** досліджує економічні процеси і явища та поведінку економічних суб'єктів на рівні первинної ланки економічної системи.
- **Мезоекономіка** вивчає стан та розвиток окремих галузей і підсистем національної економіки.
- **Макроекономіка** аналізує закономірності функціонування національної економіки в цілому.
- **Мегаекономіка** досліджує закони та закономірності функціонування й розвитку світового господарства в цілому, на глобальному рівні.
- **Політекономія** – фундаментальна методологічна основа економічної науки

Еволюція основних визначень предмета політична економія

Визначення предмета	Автори
Вчення про правила ведення домашнього господарства і землеробства	Ксенофонт, Платон, Арістотель
Наука про створення, примноження та розподіл національного багатств країн	Меркантилісти, фізіократи, класики.
Наука про виробничі відносини у їх взаємодії з продуктивними силами та закони, що управляють виробництвом, розподілом, обміном та споживанням благ на різних історичних етапах розвитку суспільства.	К. Маркс, Ф. Енгельс, В. Ленін

Визначення предмету	Автори
Наука, яка досліджує нормальну життєдіяльність людини і суспільства, що тісно пов'язана зі створенням і використанням матеріальних основ добробуту людей.	А. Маршал
Наука, котра вивчає дії людей у процесі вибору рідкісних ресурсів для виробництва різних товарів.	П. Самуельсон
Наука про ту сферу людської діяльності, що належить до виробництва, обміну і споживання товарів і послуг.	С. Фішер
Наука про ефективне використання обмежених виробничих ресурсів або управління ними з метою досягнення максимального задоволення потреб людини.	К.Р.Макконнел, Е.Л. Брю

